

Weronika Salek

Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

ORCID 0000-0002-7766-7490

**Sprawozdanie z VII Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej
z cyklu „Polski system medialny w procesie zmian”
Katedry Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej
Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach,
Kielce 2 grudnia 2021**

W dniu 2 grudnia 2021 roku w Kielcach odbyła się VII Ogólnopolska Konferencja Naukowa z cyklu „Polski system medialny w procesie zmian” organizowana przez Katedrę Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej przy Uniwersytecie Jana Kochanowskiego w Kielcach, we współpracy z Instytutem Stosunków Międzynarodowych i Polityk Publicznych UJK oraz Polskim Towarzystwem Komunikacji Społecznej. W związku z utrzymującym się zagrożeniem epidemicznym, konferencję zrealizowano wyłącznie w trybie on-line, za pośrednictwem platformy Microsoft Teams. Patronat medialny nad sympozjum objęły studenckie media Katedry Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej: Radio Fraszka i Uniwersyteckie Centrum Mediów, które czuwały nad techniczną oprawą i z inicjatyw których spotkanie naukowe było relacjonowane na żywo za pośrednictwem serwisu Facebook. Zapis relacji z obrad plenarnych dostępny jest na platformie społecznościowej YouTube. Patronem było także czasopismo naukowe „Media Biznes Kultura”, wydawane przez Instytut Mediów, Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Gdańskiego.

Uroczystego otwarcia sympozjum dokonała prof. dr hab. Agnieszka Gałuszka, prorektor ds. nauki Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach. W swoim wystąpieniu zaakcentowała znaczenie tworzenia przestrzeni dla dyskusji naukowej, na podejmowane podczas konferencji zagadnienia dotyczące mediów masowych, uznając je za niezwykle istotne z perspektywy społecznej.

Rozpoczynając spotkanie naukowe, prorektor skierowała podziękowania dla organizatorów i życzyła owocnych obrad uczestnikom. Podczas otwarcia głos zabrała także dziekan Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Jana Kochanowskiego – prof. dr hab. Beata Wojciechowska. Dziekan zwróciła uwagę na cykliczny charakter spotkań, dzięki któremu stały się ważnymi wydarzeniami dla polskiego środowiska naukowego. Wskazała na liczne grono prelegentów, posiadających bogate doświadczenie naukowe, jak również zainteresowanie konferencją wśród młodych medioznawców i komunikologów. Profesor stwierdziła, iż: „Konferencja będzie szerokim forum wymiany myśli naukowej, doświadczeń, przemyśleń i przyniesie świetne rezultaty w postaci publikacji”. Wyraziła także nadzieję na ponowne spotkanie podczas przyszłej edycji, tym razem w formie stacjonarnej. Kończąc swoje przemówienie, słowa podziękowania za zaangażowanie skierowała do komitetu organizacyjnego konferencji. Mowę powitalną wygłosiła także członkini zarządu Polskiego Towarzystwa Komunikacji Społecznej – dr hab. prof. Uniwersytetu Gdańskiego Małgorzata Łosiewicz. Profesor podkreśliła wartościowy charakter współpracy PTKS i UJK, które odniosła również do aspektu integracyjnego środowiska naukowego. Reprezentantka PTKS zaakcentowała doniosłość problematyki podejmowanej na konferencji. Życząc udanych obrad, zakończyła pierwszą część konferencji.

Naukowa część sympozjum rozpoczęła się od obrad plenarnych, którym przewodniczyła dr hab. prof. UJK Olga Dąbrowska-Cendrowska, pełniąca funkcję kierowniczkę Katedry Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej, organizującej konferencję. Pierwszą prelegentką była prof. dr hab. Bogusława Dobek-Ostrowska, związana z Uniwersytetem Wrocławskim. Tematem prezentacji uczyniła: *Polski system medialny trzy dekady po upadku komunizmu: dynamika procesu zmian na tle Europy środkowo-wschodniej*. Badaczka zastanawiała się nad kierunkiem rozwoju polskiego dziennikarstwa, charakterem powiązań między mediami a polityką, jak również sytuacją i jakością mediów komercyjnych. Kolejny referat zatytułowany *System finansowania a niezależność polskich mediów publicznych* wygłosił dr Juliusz Braun z niepublicznej uczelni Collegium Civitas w Warszawie. Zaznajomił słuchaczy z zasadami wspierania finansowego, organizowanego przez państwo dla mediów publicznych. Zwrócił uwagę na przemiany w systemie finansowania oraz snuł przypuszczenia na temat sposobów subsydionowania mediów publicznych w kontekście przyszłości. Prof. dr hab. Tomasz Mielczarek z Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach swoim zainteresowaniem badawczym objął problematykę *Współczesnych polskich gazet regionalnych*. Medioznawca zwrócił się ku ostatnim wydarzeniom na rynku prasy lokalnej, a mianowicie przejściu tytułów prasowych przez spółkę PKN Orlen i wskazywał na konsekwencje tegoż dla polskiego systemu medialnego. O *Oczekiwaniach polskich odbiorców mediów w świetle badań jakościowych* mówiła dr hab. prof. Uniwersytetu Adama Mickiewicza Agnieszka Stępińska. Przedstawiła wstępne wyniki badań międzynarodowego projektu badawczego „THREATPIE: The Threats and Potentials of a Changing Political Information Environmental

activities” dotyczącego opinii, poglądów i oczekiwań Polaków względem mediów masowych. Ostatnia referentka obrad plenarnych, dr hab. Anna Granat – reprezentantka Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, podjęła temat *Problemu wiarygodności w polskich mediach*. Zaprezentowała przegląd literatury naukowej oraz teoretyczne ujęcie tematyki wiarygodności, które posłużyły jako podstawa do prowadzonych przez nią badań. Zaplanowane zostało również wystąpienie prof. dr hab. Janusza Adamowskiego, reprezentującego Uniwersytet Warszawski, który jednak z przyczyn osobistych nie mógł brać udziału w obradach. Rozważania naukowe na tematy podjęte przez gości w referatach kontynuowano podczas sesji pytań kierowanych do referentów. Dyskusja toczyła się nie tylko między prelegentami, ale chętnie dołączyli do niej także pozostali uczestnicy konferencji. Po zakończeniu obrad plenarnych uczestnicy konferencji przenieśli się do mniejszych grup panelowych. Założeniem konferencji było skierowanie uwagi badaczy na stan polskiego systemu medialnego, ze szczególnym uwzględnieniem zmian, które oddziałują na wszystkie jego składowe. Sugerowane szerokie ujęcie badawcze przyciągnęło zarówno teoretyków z dyscypliny nauki o komunikacji społecznej i mediach oraz z dyscyplin pokrewnych (w tym prawników i historyków), jak i praktyków – dziennikarzy i redaktorów. Zainteresowania badawcze prelegentów oraz duża liczba uczestników pozwoliły wyodrębnić cztery bloki tematyczne, realizowane w trzech panelach odbywających się równolegle. Czas każdej z sesji przeznaczony został na referaty uczestników oraz dyskusję, podczas której prelegenci mogli wzajemnie zadawać sobie pytania.

Panel pierwszy pod hasłem *Wokół radia i telewizji* został podzielony na dwie części. Uczestnicy debatowali na temat radiofonii i telewizji w kontekście prawnym, poddawali ocenie sytuację panującą na rynkach i stan w rozumieniu ogólnym, a także zwracali się ku konkretnym stacjom i kanałom. Dysputy dotyczyły także elementów genologii, polityzacji mediów oraz odbiorców radia i telewizji. Obradom pierwszej części sesji przewodniczyła dr hab. Anna Granat, reprezentująca Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Wygłoszono następujące referaty: dr hab. prof. UWM Urszula Doliwa, *Transformacja systemu radiofonii w Polsce – analiza pierwszego procesu koncesyjnego*; mgr Tomasz Łysoń (UJ), *Nowe instytucje medialne na polskim rynku mediów – Radio Nowy Świat, Radio 357*; prof. dr. hab. Jolanta Chwastyk-Kowalczyk (UJK), *Śmierć kultowej Trójki w 2020 roku – z perspektywy wiernej słuchaczki*; mgr inż. Arkadiusz Miller (UJK), *Quo vadis DAB+? Rozwój, stagnacja czy regres radia cyfrowego? Kierunki działania i stan przeobrażeń w Polsce*; dr Dariusz Baran (Krakowska Akademia im. A.F. Modrzewskiego), *Znaczenie frazy #wolnemedialna w kontekście ustawy „lex TVN”*. Druga część panelu poprowadzona została przez dr hab. prof. UWM Urszulę Doliwę z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Wyniki swoich badań zaprezentowali kolejno: dr Paulina Czarnek-Wnuk (UŁ), *Wariantywna realizacja wzorca gatunkowego audycji autorskiej w radiu komercyjnym*; mgr Natalia Walkowiak wraz dr. Tomaszem Chrzęstką (UJK), *Known for being famous – telewizyjny i internetowy fenomen uczestników programów*

typu *reality show*; mgr Wojciech Sebastian Dąbrówka (Uniwersytet w Białymstoku), *Rada Mediów Narodowych w polskim systemie medialnym. Ratio legis, pozycja, zadania i kontrowersje*; mgr Martyna Dudziak-Kisio (UW), *Starzenie się polskiego społeczeństwa a telewizja publiczna – audycje dedykowane seniorom w ramówce TVP od początku XXI wieku*; dr Agata Dziekan-Łanucha (UP), *Zawłaszczanie mediów publicznych przez partię polityczną Prawo i Sprawiedliwość*; dr Jacek Wojsław (UG), *Radio i Telewizja Gdańsk w latach 1989-2015*.

Równoległy panel drugi, zatytułowany *Stare i nowe media* objął kwestie wzajemnego oddziaływania i współpracy prasy drukowanej z mediami społecznościowymi, aspekty związane z digitalizacją prasy, gatunków dziennikarskich, zwrócono się także ku mediom lokalnym i sublokalnym. Poruszono tematykę internetu i social mediów w kontekstach ich wykorzystania oraz zjawisk medialnych, takich jak polaryzacja informacji czy dezinformacja. Część pierwszą poprowadził prof. dr hab. Tomasz Mielczarek z Uniwersytetu Jana Kochanowskiego. Referentami byli: dr hab. Ryszard Filas, *Drogi i bezdroża cyfryzacji gazet i czasopism w Polsce. Doświadczenia ostatniej dekady*; dr Agnieszka Marzęda (UW) *Wpływ social mediów na obecność prasy drukowanej na rynku*; mgr Jakub Waško (UW), *Ewolucja zapowiedzi prasowej w polskim tabloidzie na przykładzie „Super Expressu”*; dr hab. prof. UJK Jolanta Kępa-Mętrak, *Nowe oblicze prasy lokalnej*; mgr Denis Halagiera (UAM), *Dezinformacja z perspektywy obywatela: przyczyny, źródła, konsekwencje oraz rozwiązania*. Problemy starych i nowych mediów kontynuowane były w drugiej części panelu, której przewodniczyła dr hab. prof. IH PAN Agnieszka Cieślik. Wygłoszono następujące referaty: dr Jakub Parnes (UE w Katowicach), *Analiza potencjału samorządowych mediów internetowych jako forum obywatelskiej deliberacji nad treścią projektów zgłaszanych do budżetów partycypacyjnych na przykładzie Gdyni*; dr Dariusz Krawczyk (Urząd Miejski w Zabrze), *Rola mediów społecznościowych w zarządzaniu relacjami jednostki samorządu terytorialnego z otoczeniem społecznym*; mgr Weronika Sałek (UJK), *Social media jako narzędzie prasy tradycyjnej – integracja, strategie, wykorzystanie. Na przykładzie kobiecych magazynów luksusowych*; dr Iwona Stalica (UJK), *Ekspansja Internetu a prawo do prywatności – zarys tematu*; dr hab. Joanna Szyłko-Kwas (UW), *O polaryzacji informacji na przykładzie wiadomości dotyczących uchodźców na granicy polsko-białoruskiej*; mgr Ksenia Wróblewska (UW), *Działania marketingowe platform na żądanie (VOD) na Facebooku – badanie eksploracyjne*; dr hab. prof. UJK Jolanta Dzierżyńska-Mielczarek, *Subskrypcje – nowy sposób finansowania prasy na przykładzie „Gazety Wyborczej”*.

Panel trzeci podzielony został na dwa bloki tematyczne: *Media w pandemii Covid-19* oraz *Media w internecie*. W części pierwszej, której przewodniczyła dr hab. prof. UAM Agnieszka Stępińska, badacze zwrócili się ku roli mediów w pandemii, zjawisku dezinformacji, aspektom public relations, sytuacji dziennikarza w dobie epidemii oraz przemianom i projektom w audiosferze. Prelegenci przedstawili następujące prezentacje: dr Anna Miotk (UW), *Panika i potrzeba*

nadziei – polski system medialny w dobie pandemii COVID-19; dr hab. prof. UKSW Krzysztof Stępnia, *Wizualne fake newsy w infodemii COVID-19*; dr Łukasz Przybysz (UW), *Kompetencje profesjonalne młodych specjalistów public relations w kontekście zmieniających się mediów i pandemii COVID-19*; dr hab. prof. UMK Magdalena Mateja, *Bezpieczeństwo zatrudnienia dziennikarzy w dobie pandemii*; dr Kinga Sygizman (UŁ), *Audialna opowieść o braku. O projekcie „Nie słyszę” Katarzyny Michalak i Magdaleny Świerczyńskiej-Dolot*. Refleksje badawcze w drugiej części panelu (*Media w internecie*), prowadzonej przez dr hab. prof. UKSW Krzysztofa Stępnia dotyczyły portali fact-checkingowych, a także mediów społecznościowych w różnych ujęciach. Wygłoszono sześć przemówień: mgr Przemysław Pawelec (UP), *„Fighting arts” w ofercie medialnej mediów społecznościowych*; dr Przemysław Cizek (UJK), *Co się stało z „Naszą Klasą”? Wzrost i upadek serwisu społecznościowego*; dr hab. prof. UJK Renata Piasecka-Strzelec, *„Co jest prawdą, a co fałszem”. Analiza serwisu fact-checkingowego Grupy TVN Konkret24 (2018-2021)*; mgr Paulina Kijewska (UMCS), *Dziennikarstwo śledcze na YouTube. Szanse i zagrożenia*; mgr Michał Jas (UJK), *Youtuber. W poszukiwaniu definicji*; mgr Monika Szafrńska (UJ), *Demagog.org.pl jako przykład portalu fact-checkingowego w Polsce*.

Konferencję zwieńczyły krótkie sprawozdania z obrad w grupach panelowych, zaprezentowane przez prowadzących. Mowę zamykającą konferencję wygłosiła kierowniczka Katedry dr hab. prof. UJK Olga Dąbrowska-Cendrowska zapowiadając kolejną edycję konferencji oraz wyrażając nadzieję na równie owocne dysputy naukowe. Prelegenci zostali zaproszeni do szerszego zaprezentowania wyników swoich badań w drugim tomie monografii pokonferencyjnej pt. *Polski system medialny w procesie zmian*, który ukaże się w drugiej połowie 2022 roku.

